

Nader ecologisch veldonderzoek huismus en vleermuizen – *Christinaplantsoen te Deurne*

Woningbouwvereniging Bergopwaarts

Eindrapport

Nader ecologisch veldonderzoek huismus en vleermuizen – *Christinaplantsoen te Deurne*

Woningbouwvereniging Bergopwaarts

Eindrapport

Rapportnummer:	P00917
Datum:	29 oktober 2019
Opdrachtgever:	Woningbouw vereniging Bergopwaarts
Projectteam BRO ¹ :	MvdS, NL, MK
Bron foto kافت:	BRO

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. BRO accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek neemt.

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5931 PK Boxtel
T +31 (0) 411 850 400
E info@bro.nl

BRO
Ruimte | om in te leven

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Voorgenomen werkzaamheden / ingrepen	6
3. WERKWIJZE	7
3.1 Huismussen	7
3.2 Vleermuizen	8
4. RESULTATEN	10
4.1 Huismussen	10
4.2 Vleermuizen	10
4.3 Overige soorten	11
5. EFFECTENBEOORDELING EN TOETSING	12
5.1 Huismus	12
5.2 Vleermuizen	12
5.3 Overige soorten	12
6. CONCLUSIE	13
7. BRONNEN	14
8. VERKLARENDE WOORDENLIJST	15

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens het bestemmingsplan te wijziging ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van meerdere woningen. Tijdens een veldbezoek is geconstateerd dat de gebouwen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevatten voor huismus en vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is huismus- en vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2019, om aanwezige verblijfplaatsen van de betreffende soorten te kunnen identificeren. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van de huismus aanwezig in de gebouwen?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van huismus betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de gebouwen?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijfsfunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leidt de sloop tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nest/verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (mede ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een activiteitenplan/mitigatieplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen ook daadwerkelijk de functie die het gebouw heeft voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. Dit zal in een later stadium worden uitgewerkt wanneer aspecten als de exacte werkzaamheden en planning bekend zijn.

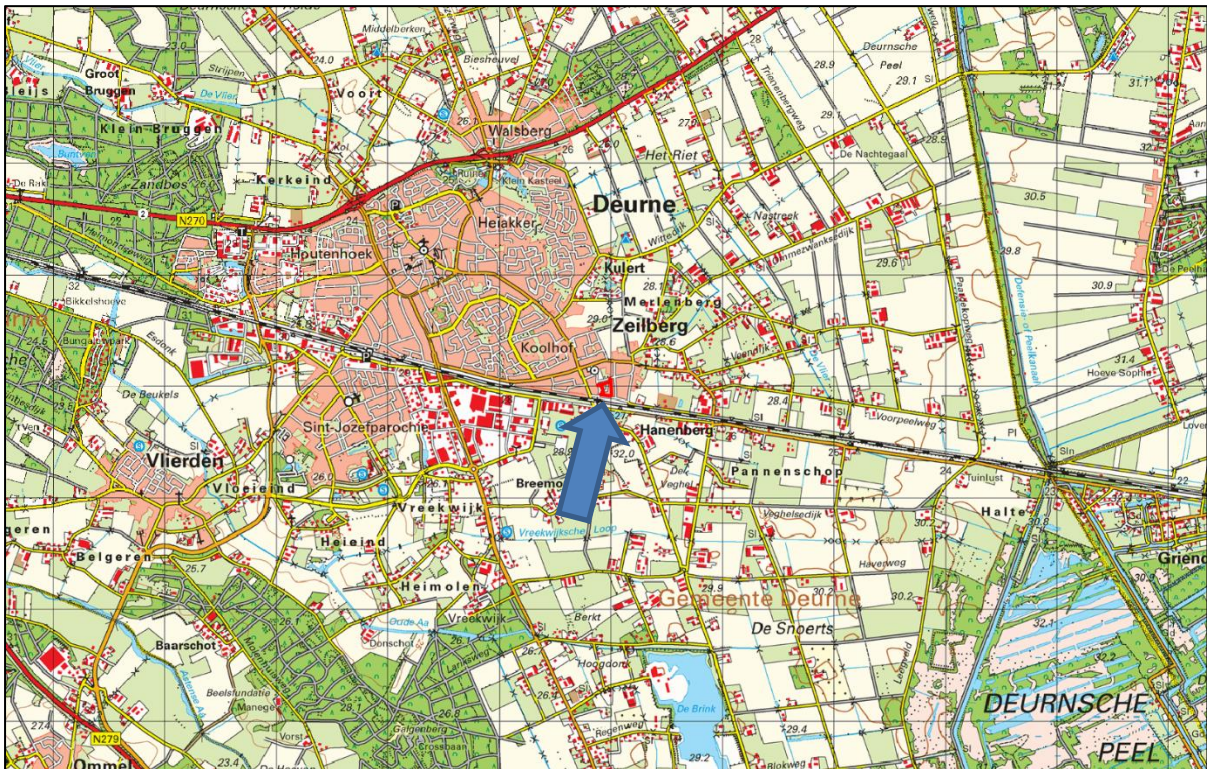
Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging. Ook deze aspecten zullen in een later stadium, indien van toepassing, worden uitgewerkt.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het dorpje Zeilberg, direct tegen de oostzijde van de bebouwde kom van Deurne aan, ten noorden van de spoorlijn Deurne – Horst/Sevenum. Het plangebied bestaat momenteel uit 8 gebouwen (16 woningen) welke in een ruime parkachtige opzet binnen het plangebied zijn geplaatst. In het zuiden ligt nog een los voetbalveldje. Op het terrein zijn meerdere vrij grote bomen aanwezig.

In onderstaande figuur 1 en figuur 2 is de ligging van het plangebied weergegeven in respectievelijk een topografische kaart en een luchtfoto. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (roodomrand) (1:25.000)

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en directe omgeving (globale begrenzing plangebied is rood omlijnd).

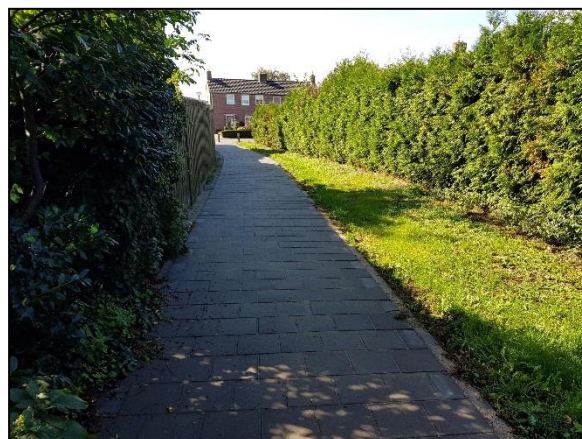
Figuur 3. Woningen in oostelijk deel plangebied.

Figuur 4. Woningen in westelijk deel plangebied.

Figuur 5. Speelveld in zuidoosten plangebied.

Figuur 6. Pad in noordw esten plangebied.

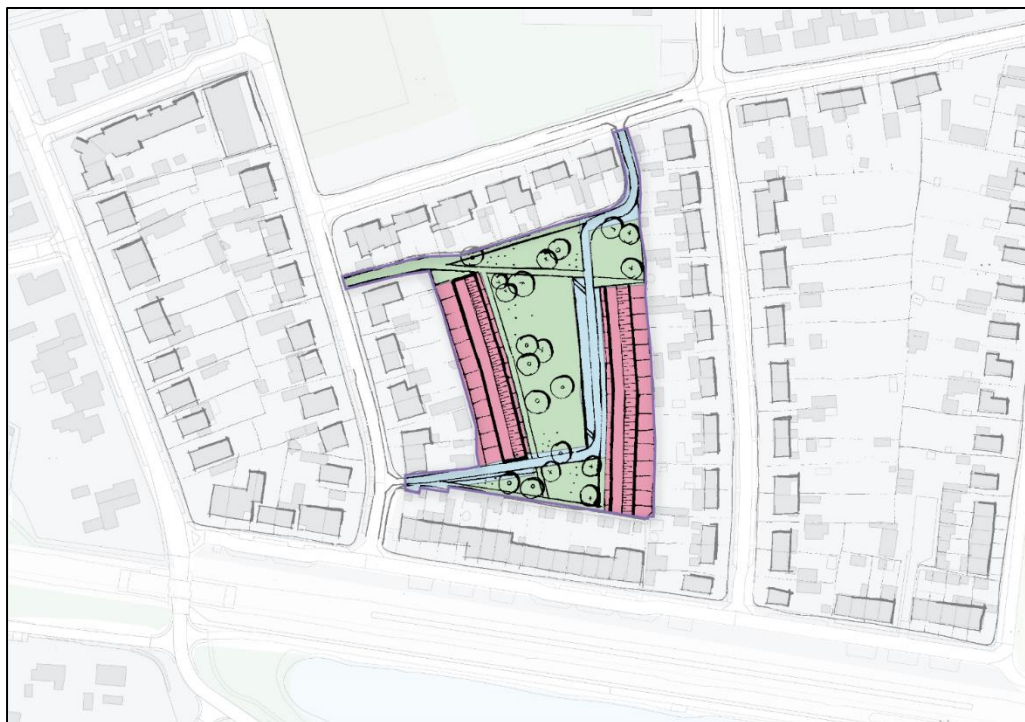
Figuur 7. Ingang noordoosten plangebied.

Figuur 8. Ingang zuidw esten plangebied.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden / ingrepen

In de toekomstige situatie zullen de 16 woningen worden gesloopt en binnen het plangebied zullen circa 27 woningen gerealiseerd worden, zie onderstaande afbeelding (figuur 9).

Figuur 9. Concept toekomstige situatie.

3. WERKWIJZE

3.1 Huismussen

Ten aanzien van de huismus zijn tussen 1 april en 15 mei 2019 twee veldbezoeken uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, in de ochtenduren tussen 8.00 uur en 12.00 uur. Tabel II geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor huismussen. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het dakpannen dak van de te renoveren woningen bevinden broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de huismus (BIJ12, versie 1.0 juli 2017).

Volgens de soortenstandaard kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijk nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
 - bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).
2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 12 °C. De windsnelheid lag beneden de 3 beaufort, het was helder tot half bewolkt en er was geen sprake van neerslag (zie tabel I).

Tabel I. Bezoeken i.v.m. huismusinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temp.
09-04-2019	Huismus	08.45-10.45	Wind gemiddeld 3 Bft Half bew olkt Geen neerslag	12 °C
13-05-2019	Huismus	09.00-11.00	Wind gemiddeld 3 Bft Licht bew olkt Geen neerslag	14 °C

3.2 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2019 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, is de eerste avondronde vóór september 2019 uitgevoerd. Tabel II geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Gezien de grootte en onoverzichtelijkheid van het terrein zijn de avondrondes en de ochtendronde in de periode half mei – half juli uitgevoerd door twee deskundige ecologen per veldronde. De veldbezoeken in de paarperiode zijn uitgevoerd door een deskundige ecooloog, omdat vleermuizen op de betreffende onderzoeksmomenten gedurende een langere periode nabij hun verblijfplaats rondvliegen/zwermen. Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwerpende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name *Myotis*-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel II).

Tabel II. Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
20-05-2019	Vleermuizen (kraamen zomerverblijf)	21.25 -00.30	21.29	Wind gemiddeld 3 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	14 °C
20-06-2019	Vleermuizen (kraamen zomerverblijf)	02.15-05.20	05.19	Wind gemiddeld 3 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	12 °C
24-06-2019	Vleermuizen (kraamen zomerverblijf)	21.55-01.00	21.58	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	30 °C
27-08-2019	Vleermuizen (paarverblijf en zwemplaats)	20.35 -02.00	20.37	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	27-21 °C
17-09-2019	Vleermuizen (paarverblijf en zwemplaats)	19.50-02.00	19.50	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	14-9 °C

4. RESULTATEN

4.1 Huismussen

Nestlocaties

Er zijn tijdens de veldbezoeken geen nestlocaties van huismus aangetroffen binnen het plangebied, noch is hier nestindicatief gedrag waargenomen. Er is binnen het plangebied geen activiteit van huismus waargenomen.

Leefgebied

Het groen binnen het plangebied werd tijdens de veldbezoeken niet bezocht door huismussen. De voorgenomen ingreep zal dan ook niet leiden tot het verloren gaan van leefgebied van de huismus.

Omgevingscheck

Op meerdere locaties rondom het plangebied is nestindicatief gedrag van huismussen waargenomen, met name in de 2-onder-1-kappers ten oosten en westen van het plangebied. De huismussen maakten gebruik van de achtertuinen van deze woningen, maar zijn niet binnen het plangebied waargenomen, het dichtstbijzijnde bij het plangebied betrof een enkele huismus welke op de schutting op de rand van het plangebied rustte.

4.2 Vleermuizen

Het plangebied is een vrij rustige locatie met betrekking tot vleermuizen. Er zijn geen grote aantallen vleermuizen waargenomen, foeragerend noch in een vliegroute.

Verblijfplaatsen

Er is geen binding met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Er werden in het najaar wel incidenteel sociale roepjes van gewone dwergvleermuis gehoord binnen het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen. Aan de hand van het onderzoek zijn geen verblijfsplaatsen aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (1-3) foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen welke in het voorjaar het vroegste deel van de avond met name foerageerden rondom de bomen in het zuidelijke en noordelijke gedeelte van het plangebied. Tijdens de tweede avondronde van het kraamseizoen foerageerde een laatvlieger gedurende 15 minuten binnen het plangebied. Later op de avond trokken de vleermuizen weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. In het najaar werd vroeg op de avond af en toe activiteit waargenomen, na 22.30/23.00 uur was er echter bijna geen activiteit meer. Het plangebied doet dienst als foerageergebied voor enkele gewone dwergvleermuizen. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen

als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.3 Overige soorten

Tijdens alle veldbezoeken is tevens gelet op andere (vogel)soorten als kauw en spreeuw. Deze zijn in dit geval niet aangetroffen.

5. EFFECTENBEOORDELING EN TOETSING

5.1 Huismus

Aangezien binnen het plangebied geen nestlocaties of gebruik van het plangebied door huismussen is waargenomen, gaan er bij de werkzaamheden geen nestlocaties of essentieel leefgebied van de huismus verloren. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de huismus is uitgesloten.

5.2 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied of vlieg-routes verloren. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten.

5.3 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hier-voor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook alge-mene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om versto-ring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6. CONCLUSIE

In de gebouwen zijn geen nesten of verblijfplaatsen van huismus en vleermuizen aangetroffen, noch biedt het plangebied essentieel leefgebied aan een van deze soorten. Bij sloop van de gebouwen wordt geen verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming overtreden. Hiervoor hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel III. Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Overtreding	Maatregelen
Huisumus	Nee	Nee	-
Vleermuizen	Nee	Nee	-
Overige soorten	Mogelijk	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

7. BRONNEN

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

8. VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foeragegebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

